

*Др Марија Салма, ванредни професор  
Правног факултета у Новом Саду*

## ПРЕСУДА ЗБОГ ПРОПУШТАЊА

**Сажетак:** У општем парничном поступку уведена је нова врста пресуде којом се санкционише тужени који у законом предвиђеном року не одговори на тужбу. То је пресуда због пропуштања. Њеним уводјењем би требало да се убрза решавање спорова. У раду се разматрају услови за доношење ове пресуде, иницијативе за њено доношење, правила везана за одговор на тужбу, врсте тужби поводом којих се може донети ова пресуда, начин побијања пресуде због пропуштања. Анализирају се и одредбе ЗПП-а које се односе на спорове мале вредности где је задржана пресуда због изостанка.

**Кључне речи:** пресуда због пропуштања, пресуда због изостанка, одговор на тужбу, побијање пресуде због пропуштања.

Постизању веће ефикасности парничне процедуре би требало да допринесу извршене промене ЗПП-а које кроз низ одредби конкретизују прокламовано начело о праву на суђењу у разумном року.

Један од начина повећања прокламоване ефикасности представља и могућност мериторног одлучивања о основаности захтева у фази припремног поступка. То се може постићи и новоуведеном пресудом због пропуштања.<sup>1</sup> Њу суд доноси ако тужени не поднесе одговор на тужбу у одређеном року. Том пресудом суд усваја тужбени захтев али само ако су испуњени одређени, законом предвиђени, услови.

---

<sup>1</sup> В. чл. 338. Закона о парничном поступку (ЗПП-а) Службени гласник РС, бр.125. од 22. новембра 2004. год.

Увођењем пресуде због пропуштања из општег парничног поступка изостављена је пресуда због изостанка. Задржана је само у посебном поступку у парницама о споровима мале вредности.

Због чињенице да се обе пресуде могу донети у парничној процедури извршићемо нека поређења ових пресуда уз указивање на упоредна решења.

Може се поставити питање да ли промена имена пресуде значи само изналажење адекватнијег назива којом се санкционише тврдоглавост тужене странке?

Пресуду због изостанка је суд могао донети само ако тужени није дошао на припремно рочиште до његовог закључења или на прво рочиште за главну расправу, ако припремно није одржано. Ова пресуда се називала контумационом, јер је обухватала и ситуацију када је тужени био присутан на рочишту, али без жеље за упуштањем у расправљање. Суд ју је могао донети и у случајевима када је тужени био удаљен са рочишта а пре тога није оспорио тужбени захтев. Пресудом због изостанка суд је усвајао тужбени захтев. Да би се могла донети ова пресуда требало је да буду кумулативно испуњени сви законом таксативно наведени услови.<sup>2</sup>

Поставља се питање у чему је суштинска разлика између ових пресуда?

Пре него што покушамо да дамо одговор на ово питање упознаћемо се ближе са условима за доношење ових пресуда.

### **Услови за доношење пресуде због пропуштања**

Пресуду због пропуштања суд доноси када тужени *не одговори на тужбу* у року који му је суд одредио под условом:

- 1) Да је туженом уредно достављена тужба са поуком о последицама пропуштања,
- 2) Да чињенице на којима се заснива тужбени захтев нису у супротности са доказима, које је сам тужилац поднео или са чињеницама које су општепознате,
- 3) Да основаност тужбеног захтева произилази из чињеница наведених у тужби,
- 4) Да не постоје општепознате околности из којих произилази да су туженог спречили оправдани разлози да одговори на тужбу,

---

<sup>2</sup> В. чл.332. Закона о парничном поступку из 1977. год. Објављен у СЛ. СФРЈ 4/77 од 14. јан. 1977. год.

## Уредно достављање тужбе туженом

Суд је у обавези да туженом уредно достави тужбу на одговор. Доказ о уредном достављању пружа доставница коју би требало да потпишу прималац и достављач.

Поред потврде о пријему, на доставници ће се назначити да је претходило писмено обавештење.

Пошто тужба мора бити лично достављена странци, њеном законском или вољном заступнику, суд би морао да се придржава свих правила о личном достављању да би се сматрало да је достављање уредно извршено.<sup>3</sup>

Обавеза је суда да туженог поучи о последицама које следе ако не одговори на тужбу.

Саставни део уредног достављања је и одређивање рока у коме би тужени требало да одговори на тужбу.

Уз тужбу, суд би требало да достави и све прилоге.

Доношење пресуде због пропуштања се може одложити и када нема доказа да је туженом уредно достављена тужба, а несумњиво је да му је упућена. Тада суд одређује рок у коме би требало да провери уредност достављања. Ако након извршене провере закључи да се радило о уредно извршеном достављању донеће пресуду због пропуштања.

### **Чињенице на којима се заснива тужбени захтев не смеју бити у противречности са доказима које је сам тужилац поднео или са чињеницама које су општепознате**

Тужилац је у обавези да у тужби изнесе све чињенице на којима заснива свој захтев и да предложи доказе, којима се утврђују те чињенице. То је смисао расправног начела које једнако важи за обе странке.<sup>4</sup>

Говорећи о пресуди због пропуштања законодавац међутим, спомиње само оне доказе које је тужилац *поднео* уз тужбу.<sup>5</sup> Дакле, не говори о *предложеним* већ о поднетим доказима. Такви докази се већ морају наћи пред судом подношењем тужбе. То би могле бити исправе или записник о обезбеђењу доказа.

<sup>3</sup> В. чл. 136. ЗПП-а Србије

<sup>4</sup> В. чл. 7. ЗПП-а Србије

<sup>5</sup> В. чл. 338. ст. 1. тачка 2. ЗПП-а Србије

Суд не може донети пресуду због пропуштања уколико су чињенице на којима тужилац заснива свој захтев у супротности са општепознатим чињеницама. Сматра се да су општепознате и оне чињенице за које је суд сазнао у вршењу судске функције, уколико их је суд саопштио на расправи странкама<sup>6</sup>.

Дејство ноторних чињеница је у томе да се те чињенице не доказују.

### **Да основаност захтева произилази из чињеница наведених у тужби**

Пресуди због пропуштања има места само ако основаност тужбеног захтева произилази из чињеница које су наведене у тужби. Овде се ради о материјално правној претпоставци. Наиме, захтев по материјалном праву мора да произилази из чињеница које су наведене у тужби.

Ако из чињеница наведених у тужби не произилази основаност тужбеног захтева, суд ће заказати припремно рочиште. На том рочишту тужилац може да преиначи захтев. Ако тужба на рочишту не буде преиначена, суд ће донети пресуду којом ће одбити захтев.<sup>7</sup>

У спору за накнаду штете су испуњени услови за доношење пресуде због пропуштања само ако из чињеница наведених у тужби произилази да је тужбени захтев основан како у погледу основа тако и у погледу висине захтева.<sup>8</sup>

### **Одсуство општепознатих околности из којих произилази да су туженог спречили оправдани разлози да одговори на тужбу**

Пресуди због пропуштања има места само ако је тужени својом вољом пропустио да одговори на тужбу. Ако општепознате чињенице указују на то да тужени из оправданих разлога није дошао на рочиште, нема места доношењу ове пресуде.

Постојање тих околности суд утврђује по службеној дужности.

---

<sup>6</sup> В. чл. 222. ст. 3. ЗПП-а Србије

<sup>7</sup> В. чл. 338. ст. 3. ЗПП-а Србије

<sup>8</sup> У том смислу и пресуда Савезног суда у Београду, Гж. 7/84. од 25. 10. 1984. год.

## **Забрана доношења пресуде због пропуштања упркос постојању наведених услова**

Ако је располагање странака у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала(чл.3. ст.3.) суд неће донети ову пресуду иако су испуњени претходно наведени услови. Суд може да одложи доношење пресуде због пропуштања ако је потребно да прибави информације о недопуштеним располагањима странака.<sup>9</sup>

Овој пресуди нема места ни у споровима у којима странке не могу диспонирати тужбеним захтевом. Такви су брачни спорови, патернитетски и матернитетски спорови.

Овој пресуди нема места и ако нису испуњене опште процесне претпоставке о којима суд води рачуна по службеној дужности.

Пресуду због пропуштања суд може донети и *без изјашњења странака* ако је потребно проверити да ли се ради о прекорачењу диспозитивног расправљања, и да ли је достављање било уредно.<sup>10</sup>

## **Иницијатива за доношење пресуде због пропуштања**

Поставља се питање да ли ову врсту пресуде суд доноси по службеној дужности или на предлог тужиоца? Међу таксативно наведеним условима за доношење ове пресуде није наведен предлог тужиоца. Међутим, из одредбе која се односи на недопуштеност жалбе тужиоца поводом решења о одбијању предлога за доношење ове пресуде извлачи се закључак да иницијатива за доношење пресуде може да потекне и од тужиоца<sup>11</sup> С обзиром на формулацију законског текста, чини се, да иницијатор за доношење пресуде због пропуштања може бити и суд.

Према решењима неких процесних закона која се односе на овај институт изричито се тражи да тужилац у тужби предложи доношење пресуде због пропуштања. Она се не може донети *ex officio*. Тужилац мора поставити предлог већ у тужби<sup>12</sup>.

<sup>9</sup> В. чл. 338. ст. 2. ЗПП-а Србије

<sup>10</sup> В. чл. 338. ст. 7. ЗПП-а Србије

<sup>11</sup> В. чл. 338. ст. 6

<sup>12</sup> В. чл. 1 82. ст. 1. ЗПП-а Републике Српске, Службени гласник Републике Српске, бр. 58/2003. год.

## **Могућност доношења пресуде због пропуштања у случају када се тужба достави туженом уз позив за рочиште**

Суд може изузетно, ако то захтевају посебне околности појединог случаја, а посебно ако је то потребно ради одлучивања о предлогу за одређивање привремених мера, одмах заказати рочиште и наредити да се примерак тужбе достави туженом<sup>13</sup>. Поставља се питање како ће суд одлучити ако тужени не дође на припремно рочиште, или на прво рочиште за главну расправу ако припремно није одржано а не оспори захтев? У нашем закону није предвиђено решење за овакву ситуацију. Постоје процесни закони који предвиђају паралелно постојање обеју врста пресуда.<sup>14</sup> Пресуда због изостанка се доноси управо у случајевима када се тужба не достави на одговор већ се само приложи уз позив за рочиште. Суд тада на предлог тужиоца или по службеној дужности може донети пресуду због изостанка. За њено доношење је потребно је да се испуне одређени услови: да је тужени уредно позван, да није поднеском оспорио тужбени захтев, да основаност захтева произилази из чињеница наведених у тужби, да чињенице на којима темељи захтев нису у супротности са доказима које је поднео сам тужилац или са чињеницама које су општепознате, да не постоје општепознате околности из којих произилази да су туженика спречили оправдани разлози да дође на рочиште. Ако суд одбије предлог тужиоца да се донесе пресуда због изостанка жалба није допуштена.

### **Одговор на тужбу**

Пресуда због пропуштања је последица коју трпи тужени који није одговорио на тужбу. Да би до те последице дошло потребно је да најпре суд тужбу са прилозима достави туженом на одговор. Суд би то требало да учини у року од 30 дана од дана пријема тужбе. Тужени је пак дужан у истом року (од 30 дана) од пријема тужбе са прилозима, да поднесе суду одговор<sup>15</sup>. У неким процесним законима суду је дато овлашћење да он од-

---

<sup>13</sup> В. чл. 283. ЗПП-а Србије

<sup>14</sup> В. чл. 332. ставак 1 Закона о изменама и допунама .ЗПП-а Хрватске, Народне новине бр. 117. од 23. 7. 2003. год.

<sup>15</sup> В. чл. 281. и 282. ЗПП-а Србије. Исти рок је предвиђен и у Закону о праведном поступку, Ур. лист 96/2002.

реди рок за одговор на тужбу придржавајући се при томе законом предвиђених оквира. Закон наимае, одређује доњу и горњу временску границу трајања рока за одговор на тужбу.<sup>16</sup>

У складу са начелом поучавања неуке странке је и дужност суда да туженог поучи о садржини одговора, и последицама пропуштања да одговори на тужбу у року. Тужени је дужан у одговору на тужбу да истакне процесне приговоре. Он такође треба да се изјасни да ли признаје или оспорава тужбени захтев. Ако тужени оспорава удебени захтев, мора навести чињенице на којима заснива своје наводе и доказе којима се утврђују те чињенице.<sup>17</sup> Ако одговор на тужбу има недостатке због којих се не може по њему поступити, сматраће се да тужени није доставио одговор<sup>18</sup>. У таквом случају, суд би морао донети пресуду због пропуштања.

### **Врсте тужби поводом којих се може донети пресуда због пропуштања**

Достављање тужбе туженом ради давања одговора претставља потврду начела обостраног саслушања странака. Своју дужност суд испуњава у законом предвиђеном року. Врста тужбеног захтева је без утицаја на ову обавезу суда. Због тога се и пресуда због пропуштања туженог да одговори на тужбу може донети по правилу, поводом *свих врста* тужбених захтева.

Ако тужени до закључења главне расправе поднесе *противтужбу* суд би требало на исти начин да поступи као и поводом захтева из тужбе. Требало би противтужбу да достави првобитном тужиоцу који постаје истовремено и тужена страна. Првобитни тужилац не би смео да пропусти да одговори на тужбу јер би тиме са једне стране, ризиковао да суд донесе пресуду због пропуштања, којом заправо усваја захтев из тужбе, а са друге стране, та одлука суда би директно утицала на утврђивање основаности његовог (првобитног тужиоца) тужбеног захтева.

Ако тужилац у току поступка, преиначи тужбени захтев, питање је, да ли има места доношењу пресуде због пропуштања услед неактивности туженог? Одговор би био одричан. Најпре, због чињенице да преиначење, као вид диспозитивног располагања захтевом може да се предузме до закључења главне расправе, а суд је дужан да у одређеном року по прије-

<sup>16</sup> Према решењу ЗПП-а Хрватске, суд одређује рок за одговор на тужбу који не може бити краћи од 15. дана ни дужи од 30. В. чл 146. Закона о изменама и допунама ЗПП-а

<sup>17</sup> В. чл. 284. ЗПП-а Србије

<sup>18</sup> В. чл. 281-285. ЗПП-а Србије

му тужбе исту достави туженом на одговор. Он то чини у склопу припремања главне расправе. Затим, после достављања тужбе туженом за њено преиначење потребан пристанак туженог. Он се може противити преиначењу. Но, када би суд и поред противљења туженог дозволио преиначење (али само ако се не продужава трајање поступка) био би дужан да остави туженом време да се припреми за расправљање по преиначеној тужби, чак и у случају да је тужени био присутан на рочишту. Ако тужени није био присутан суд би требало да одложити рочиште и препис записника са рочишта доставити туженом. Суд у оваквим ситуацијама не доставља тужбу туженом већ препис записника, који би требало да олакша припрему туженог за расправљање.

### **Усвајање тужбеног захтева**

Пресудом због пропуштања суд усваја тужбени захтев као да је расправљање било контрадикторно. Међутим, одсуство рочишта има за последицу да се у образложењу пресуде наводе само материјаноправни и процесноправни прописи на основу којих се доноси ова пресуда.

### **Побијање пресуде због пропуштања**

Врсте правних лекова којима се може побијати пресуда због пропуштања се разликују. Према нашем ЗПП-у пресуда због пропуштања се може побијати због битне повреде поступка и због погрешне примене материјалног права. Због погрешно утврђеног чињеничног стања се не може побијати.<sup>19</sup> То стога, што се пасивно држање туженог, поводом достављене тужбе на одговор третира као саглашавање туженог са чињеничним наводом из тужбе.

Ако странка пропусти рок за одговор на тужбу могла би да затражи повраћај у пређашње стање у року од осам дана.<sup>20</sup>

Према неким законским решењима пресуда због пропуштања се не може побијати жалбом већ једино предлогом за повраћај у пређашње стање.<sup>21</sup> Благовремено поднети предлог спречава да пресуда због пропуштања постане правноснажна.

---

<sup>19</sup> В. чл. 360. ст. 2. ЗПП-а Србије

<sup>20</sup> В. чл. 112. ЗПП-а Србије

<sup>21</sup> В. чл. 183. ЗПП-а Републике Српске



Постоје и законодавства која познају приговор као правни лек против пресуде због пропуштања као и институт повраћаја у пређашње стање. Тако се приговор према Аустријском праву може уложити у року од 14 дана. Тај рок је преклузиван.<sup>22</sup> И у Мађарској је законодавац предвидео постојање приговора као правног лека. У теорији се пак, расправљало о томе да ли има места да тужени због пропуштања затражи повраћај у пређашње стање. Ставови теоретичара су били различити. Присталице повраћаја у пређашње стање су сматрале да странка не би требало да сноси последице, ако је до пропуста дошло из оправданих разлога. Пема другом становишту сви пропусти странака се могу отклонити приговором.<sup>23</sup>

### **Пресуда због изостанка у парницама о споровима мале вредности**

У споровима мале вредности, ако тужени не дође на рочиште за главну расправу а уредно је позван донеће се пресуда због изостанка. Њом ће се заправо усвојити захтев из тужбе.<sup>24</sup>

Будући да се у споровима мале вредности тужба не доставља туженом на одговор а и не заказује се и не одржава припремно рочиште, онда је не долазак туженог на главну расправу први тренутак када се може санкционисати неактивност туженог.

Предмет расправљања може бити формулација одредби ЗПП-а Србије које овлашћују суд да пресудом из става 1 тј. пресудом због изостанка одбију тужбени захтев ако су чињенице на којима се заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац поднео или са општепознатим чињеницама. Исти члан предвиђа да суд пресудом из става 1. одбија тужбени захтев, ако се ради о захтеву којим странке не могу располагати.<sup>25</sup>

Недолазак тужиоца на прво рочиште за главну расправу, или његов изостанак са неког доцнијег рочишта иако је уредно позван, у овом посебном парничном поступку ће се сматрати као да је тужилац повукао тужбу.

Иста последица наступа ако са доцнијег рочишта изостану обе странке.

Неспорно је да се неактивност странака мора санкционисати. С обзиром на малу вредност спора, још више би требало водити рачуна о томе

<sup>22</sup> В. пар. 397а ст 1. ЗПП-а Аустрије, Zivil Verfahren Manz-Wien 1990. Zivilprozess-ordnung, стр. 189-295.

<sup>23</sup> Kengyel Miklós, Magyar polgári eljárásjog, Osiris, Budapest 1998. год. стр. 223 и 224.

<sup>24</sup> В. чл. 476. ЗПП-а Србије

<sup>25</sup> В. чл. 476. ст. 2. ЗПП-а Србије

да се поступак не одуговлачи. Зато се и чини да је пресуда због изостанка као институт оправдана да се задржи у овом посебном поступку.

Међутим, ни пресуда због пропуштања а ни пресуда због изостанка се не могу донети ако су чињенице на којима се заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац поднео или са општепознатим чињеницама.

Такође смо видели да располагање странака које је у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала представља повреду начела диспозиције која мора бити санкционисана *збраном* доношења пресуде због пропуштања односно пресуде због изостанка, упркос постојању законом предвиђених услова за доношење ових пресуда.

Уз то, пресудом због пропуштања и изостанка суд увек само усваја захтев из тужбе. Она је за тужиоца увек позитивна. Суд пресудом због изостанка не би могао да одбије тужбени захтев. Због тога се чини, да је највероватније реч о непрецизној формулацији законског текста.

Одбијање тужбеног захтева услед наведених недостатака представља за тужиоца озбиљну санкцију. Он више не би могао да поднесе захтев исте садржине. Изостанак туженог би тако могао довести до *одбијања* тужиоцевог захтева.

Можда би суд у споровима мале вредности ако нису испуњени сви услови за доношење пресуде због изостанка требало да тај недостатак третира као да је тужилац повукао тужбу. Тиме би и заштитио неку страну (у овом случају тужиоца). Ако се пак, посумња да је тужилац злоупотребио процесна овлашћења требало би га санкционисати на начин који закон предвиђа. Одбијање тужбеног захтева није начин санкционисања тужиоца.

Друго питање које заслужује пажњу јесте да ли би суд требало да сачека иницијативу тужиоца за доношење пресуде због изостанка као што је законодавац до сада изричито захтевао? То је питање важно јер је одсуство иницијативе тужиоца доводило до мировања поступка. Мировање поступка је изостављено као институт у општем парничном поступку. Пошто се у парницама о споровима мале вредности примењују остале одредбе ЗПП-а ако посебна правила не постоје, произилази да мировање поступка не може наступити ако тужилац пропусти да предложи доношење пресуде због изостанка. Уз то, мировање поступка би се противило и начелу економичности које је с обзиром на вредност спора у овом посебном поступку јаче наглашено.

Чини се, да би зато суд у парницама о споровима мале вредности по службеној дужности требало да донесе пресуду због изостанка.

## Разлике између пресуда на основу пропуштања и због изостанка

Релевантна *разлика* између ових пресуда је у томе што се пресуда због изостанка доноси само на основу чињенице *недоласка туженог* на припремно или прво рочиште за главну расправу, или услед његовог пасивног држања на рочишту на коме је био присутан.

У важећем Аустријском праву пресуда због изостанка се може донети у принципу не само због неактивности-пропуштања туженог већ и због непојављивања тужиоца на првом рочишту за расправу. Ако на првом рочишту тужилац или тужени изостану, чињенични предлози странке која се појавила на рочишту, се сматрају истинитим те суд на предлог присутне странке доноси пресуду којом усваја захтев присутне странке.<sup>26</sup>

Пресуда због пропуштања се доноси ако тужени *не одговори* на тужбу. Контумација се не изражава изостанком са првог рочишта, већ пасивним односом према позиву суда да се одговори на тужбу.

Разлика постоји и у погледу *иницијативе* за доношење ових пресуда. У нашем праву законодавац је изричито предвидео да иницијативу за доношење пресуде због изостанка мора да стави тужилац. У Аустријском праву иницијатива је на присутној странци. Иницијатива за доношење пресуде због пропуштања, видели смо, се креће од искључиве иницијативе тужиоца, до комбиноване иницијативе тужиоца или самог суда.

Разлике се односе и на *правне лекове*. Код нас је то жалба, а у Мађарској и Аустрији приговору. У Републици Српској само повраћај у прџашње стање. Законодавства која предвиђају жалбу или приговор као правни лек не искључују повраћај у прџашње стање.

*Рокови* за побијање ових пресуда се разликују. У немачком праву износи 2 недеље од достављања пресуде<sup>27</sup>, а у мађарском праву 15 дана од достављања судског налога. У Аустријском праву рок за приговор износи 14. дана. У нашем праву пресуда због пропуштана се може побијати жалбом у року од 15. дана, а пресуда због изостанка истим правним леком у року од 8. дана.

Пресуда због изостанка се не може донети ако *тужени поднеском оспори* тужбени захтев.

У свим анализираним правима *заједничко* је то да се пресуда не може донети ако су повређена правила о уредном достављању, ако чи-

<sup>26</sup> В. пар. 396 ЗПП-а Аустрије.

<sup>27</sup> В. пар. 339. ст. 1 ЗПП-а Немачке Zivilprozessreformgesetz-ZPO-RG vom 27. 7. 2001.

њенице на којима се заснива тужбени захтев нису у супротности са доказима које је тужилац поднео или са општепознатим чињеницама ако основаност тужбеног захтева произилази из чињеница наведених у тужби, ако не постоје општепознате околности из којих произилази да су туженог спречили оправдани разлози да одговори на тужбу односно да дође на рочиште. Ни једна од ових пресуда се не може донети ако се ради о споровима којима странке не могу слободно располагати. Такође, и ако је располагање странака у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала. .

Одлагање доношења пресуде је могуће у оба случаја ако нема доказа да је извршено уредно достављање, или ако треба проверити да ли је странка прекорачила границе диспозитивног расправљања.

Заједничко је и то да пресуда због пропуштања и изостанка има исто дејство као и пресуда донета контрадикторним расправљањем уз извођење свих доказа.

Обе пресуде суд може донети и без изјашњавања странке.

Образложење пресуде због пропуштања и због изостанка би било кратко уз назначење материјаноправног и процесноправног прописа на основу којих су те пресуде донете.

Обе пресуде имају за циљ убрзање поступка, али пресудом због пропуштања се тај циљ може раније остварити. То стога што суд најпре туженом даје могућност да одговори на тужбу, и у зависности од његовог односа према тој обавези суд окончава поступак доношењем пресуде због пропуштања или пак, заказује рочиште.

Указали смо и на могућност паралелног постојања обе врсте пресуда у зависности од тога да ли је суд доставио тужбу на одговор или ју је само приложио уз позив за рочиште.

Приказивање сличности и разлика између ових пресуда нам је помогло да изведемо закључак да се не ради само о промени имена ради изналажења адекватнијег назива за санкционисање тврдоглавости тужене стране. Овим пресудама се санкционишу различите врсте тврдоглавости. Пресудом због изостанка се санкционише само неактивност туженог изражена кроз његов пропуст да одговори на тужбу. Пресудом због изостанка пак, најчешће неактивност туженог а по негде и тужиоца који нису дошли на припремно или прво рочиште за главну расправу.

*Marija Salma, Ph.D. Associate Professor  
Novi Sad Faculty of Law*

## **Default Judgement**

### ***Abstract***

The newly introduced *default judgement* should contribute to the greater efficiency of contentious proceedings. The court renders such a judgement when the defendant fails to respond to an action within a statutorily stipulated time limit.

With the introduction of the default judgement, the general contentious proceedings no longer have *judgements based on absence*. This type of judgement is available only in special contentious proceedings, in litigation regarding small claims disputes. It is rendered primarily in cases where the defendant fails to appear at the preparatory hearing. The initiative for this judgement may come from both the plaintiff and the court.

In case the court does not deliver the action to the defendant for a response, but only encloses it with the hearings summons, an approach from comparative law which in such situations provides for the possibility of rendering a judgement based on absence should be accepted. In so doing, the court adopts the claim as if the decision was preceded by a hearing of arguments.

The default judgement can be contested with an ordinary legal remedy. Besides this remedy, the defendant may also apply for a return to the previous state if he or she was justifiably unable to respond to the action.

In litigation regarding small claims disputes, the judgement based on absence has been retained, being that in this special procedure, the action is not delivered to the defendant for a response and no preliminary hearing is scheduled.

These two types of judgements are similar in many respects. These similarities relate to the prerequisites that must be fulfilled in order for the court to render them, as well as their contribution to the greater efficiency of proceedings. The new statutory approach which excludes the judgement based on absence for the general procedure is justified, because the response to the action precedes the preparatory hearing and so it is understandable that the court first sanctions the passivity of the defendant in case he or she refuses to respond to the action.